

[Aksel Larsen.]

ikke principielt, men praktisk, fordi det, sagde han, kræver en dybtgaaende Undersøgelse af hele Socialiseringsproblemet. Det kan ikke ordnes inden for den korte Frist. Ja, saa maa man igen have mig undskyldt, men Socialdemokratiet er 70—80 Aar gammelt og har haft Socialisering paa sit Program saa længe og Gang paa Gang fremført Tanker desangaaende, stillet Forslag og holdt Agitationstaler o. s. v. Jeg troede virkelig, at man i denne lange Levetid havde foretaget Undersøgelser af Socialiseringsproblemet, havde sin Mening om det klareret, havde en Stilling til det. Jeg troede ikke, at det var saadan, at først efter at man havde erobret Landstinget, skulde man overhovedet overveje, om man vilde begynde at spekulere paa, hvorledes Socialiseringsproblemet kunde løses. Jeg beklager virkelig, hvis jeg skulde have taget fejl, men muligvis er det saaledes med det danske Socialdemokrati; det ved Ministeren meget bedre end jeg. Men saa kan jeg oplyse, at i hvert Fald det internationale Socialdemokrati, af hvilket Ministerens Parti er Medlem, har gjort indgaaende Studier over Socialiseringsproblemet, og der foreligger Materiale over det i forskellige Landes socialdemokratiske Partier. Jeg tror ikke, det vil være uoverkommeligt i Løbet af det halve Aar, der er levnet som Frist, at foretage tilstrækkelige Undersøgelser af dette Materiale til, at man kan fremsætte Forslag paa det begrænsede, let overskuelige Omraade, der hedder De danske Sukkerfabrikker. Jeg synes, Forslaget netop er rimeligt, fordi det drejer sig om De danske Sukkerfabrikker, som, saa længe de har eksisteret, har haft en praktisk Monopolstilling paa det danske Marked. Det drejer sig om De danske Sukkerfabrikker, som Staten i Forvejen, som den højtærede Minister i Forvejen har det bedst mulige Indseende med og Kendskab til i Kraft af mange Aars Sukkerlovgivning. Det drejer sig endvidere om De danske Sukkerfabrikker, der vel omtrent er den Industri, som gennem Aarene har givet det største Udbytte til sine Aktionærer; der var jo mange, mange Aar, hvor 20—24 pCt. var det aarlige Udbytte, det var det normale. Alle disse Ting gør, at jeg synes, det er særlig paakrævet, særlig rimeligt og særlig nærliggende at gøre det første Forsøg paa Socialisering netop paa dette begrænsede Omraade. Ja, jeg vil tilføje: hvis man er saa blottet for Anelse om, hvad Socialisering er, og hvordan den skal gennemføres, er det mest praktisk at gøre et Forsøg paa et begrænset Omraade, saa man dør kan indhøste sine Erfaringer

og derved faa lettere ved at gennemføre det, som er Socialdemokratiets principielle Program, samfundsmæssige Anskuelse og store Maal.

Jeg haaber derfor, da jeg nu — det mener jeg virkelig — har tilbagevist alt, hvad der lignede Argumentation i den højtærede Ministers Tale, at man vil stemme for vore Ændringsforslag og derved bidrage til at faa en Lov, der er noget mere fornuftig end det Lovforslag, man har forelagt os.

Ministeren for Handel, Industri og Søfart (Kjærval): Det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen meddelte, at jeg havde skjult mine Synspunkter godt med Hensyn til Indgaaelse af Overenskomster mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, og det havde jeg bl. a. nu gjort gennem 6—7 Aar. (*Aksel Larsen:* Nej, jeg sagde, Regeringen har gjort det!). Saadan opfattede jeg det nu ikke; jeg tror ikke, det blev sagt; men jeg vil gerne gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at jeg har for ganske kort Tid siden, inden jeg blev Minister og forud for den Tid, baade talt og skrevet længst muligt imod, at Lovgivningsmagten skulde ind paa dette Omraade, som jeg fortsat mener ordnes bedst ved frivillig Forhandling mellem Parterne. Jeg vil henstille til det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen, hvis han faar Tid til det, at tilvejebringe nogle af de Artikler, jeg har skrevet som Redaktør om dette Spørgsmaal; saa vil han se, at det falder fuldkommen sammen med det, jeg siger her. Men det kan selvfølgelig ikke forhindre, at man i givne Situationer, der former sig paa en for hele Samfundet vanskelig Maade, maa gribe ind, naar ikke det er muligt ved Parternes egne Forhandlinger at tilvejebringe de Overenskomster, som er nødvendige og Forudsætning for hele Arbejdsforholdet.

Jeg vil ogsaa gerne sige til det ærede Medlem, at jeg har ikke glemt Arbejderne. Jeg har udtrykkeligt i Bemærkningerne til Lovforslaget anført, at den foreslaaede Forhøjelse paa 10 Øre pr. Dobbeltcentner til Roedyrkerne bl. a. er affødt af, at man maa forvente en Forhøjelse af Arbejdslønnen efter de Forhandlinger, der har været ført, og det Forligsmandsforslag, der foreligger.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Udbyttet forstaar jeg ikke rigtig det ærede Medlems Argumentation. Det ærede Medlem siger, at han er gaet ud fra den bestaaende Sukkerordning, og at han mente i Fjor, at 6 pCt. vilde være passende, men